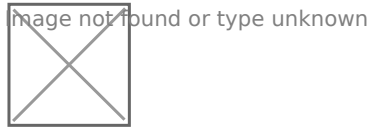

Από την ΕΟΚ στην Ευρωπαϊκή Ένωση: η διεύρυνση

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Οι τρεις «Κοινότητες», ΕΟΚ, της ΕΚΑΧ και της ΕΥΡΑΤΟΜ συγχωνεύτηκαν το 1965 προκειμένου να δημιουργήσουν ένα ενιαίο σύνολο θεσμικών οργάνων: την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τα μέλη του οποίου αρχικά εκλέγονταν από τα εθνικά κοινοβούλια[1].

Την 1η Ιουλίου 1965, τα έξι κράτη μέλη καταργούν τους τελωνειακούς δασμούς μεταξύ τους, πράγμα που επιτρέπει για πρώτη φορά ελεύθερες διασυνοριακές συναλλαγές. Οι ίδιοι δασμοί επιβάλλονται επίσης στις εισαγωγές τους από τις άλλες χώρες. Έτσι δημιουργείται η μεγαλύτερη εμπορική οντότητα στον κόσμο. Οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των έξι αφενός και μεταξύ της Ε.Ε. και του υπόλοιπου κόσμου αφετέρου αυξάνονται με ταχείς ρυθμούς[2].

Το 1969 το Συμβούλιο εξετάζει τις αιτήσεις προσχώρησης στην ΕΚ, του Ηνωμένου Βασιλείου, της Δανίας, της Ιρλανδίας και της Νορβηγίας. Ζητεί από την Επιτροπή να ανανεώσει τη γνώμη που είχε εκφέρει σχετικά με το θέμα, τον Σεπτέμβριο 1967[3].

Στις 24 Απριλίου 1972 το πρώτο σχέδιο ενιαίου νομίσματος της Ε.Ε. χρονολογείται

από το 1970. Για να διατηρήσουν τη νομισματική σταθερότητα, τα κράτη μέλη της Ε.Ε αποφασίζουν να περιορίσουν μέσα σε στενά όρια τη δυνατότητα διακύμανσης των ισοτιμιών μεταξύ των νομισμάτων τους. Αυτός ο μηχανισμός συναλλαγματικών ισοτιμιών (ΜΣΙ), που δημιουργήθηκε το 1972, ήταν το πρώτο βήμα προς την εισαγωγή του ευρώ, 30 χρόνια αργότερα.

Το 1973 νέα μέλη εντάσσονται στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Είναι χώρες από τη Βόρεια Ευρώπη και συγκεκριμένα η Δανία, η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Στις 10 Δεκεμβρίου 1974, οι αρχηγοί των κυβερνήσεων της Ε.Ε. αποφασίζουν την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, για να δείξουν την αλληλεγγύη τους. Σκοπός του είναι η μεταφορά χρημάτων από τις πλούσιες στις φτωχές περιφέρειες, για τη βελτίωση των δρόμων και των επικοινωνιών, την προσέλκυση επενδύσεων και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Αυτή η πολιτική ενίσχυσης απορροφά σήμερα το ένα τρίτο του προϋπολογισμού της Ε.Ε.[4].

Το 1979, οι πρώτες άμεσες εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διεξήχθησαν, κατά τις οποίες οι ψηφοφόροι σε κάθε κράτος μέλος της ΕΚ εξέλεξαν τα μέλη[5]. Δύο χρόνια αργότερα η Ελλάδα εντάσσεται ως μέλος στην ΕΟΚ. Παράλληλα το 1981 στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα εντάσσεται ως νέο μέλος η Ελλάδα. Ενώ πέντε χρόνια αργότερα το 1986 δύο νέα μέλη, η Πορτογαλία και η Ισπανία εντάσσονται στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Η ένταξη αυτών των δύο χωρών πολιτικά ενίσχυε το μέτωπο του μεσογειακού νότου και εξισορροπούσε γεωγραφικά αλλά και πολιτισμικά την κατάσταση πραγμάτων εντός της ΕΟΚ των δέκα η οποία μέχρι τότε χαρακτηριζόταν από την ιδιαίτερα ενισχυμένη παρουσία των χωρών του ευρωπαϊκού βορρά. Η προσχώρηση της Ισπανίας και Πορτογαλίας ολοκλήρωνε στην ουσία τη διεύρυνση της ΕΟΚ προς νότο και ταυτόχρονα βοηθούσε την Κοινότητα στο να αποκτήσει σημαντική πρόσβαση στη λεκάνη της Μεσογείου, στον Αραβικό κόσμο αλλά και στην περιοχή της Λατινικής Αμερικής όπου η Ισπανία αλλά και η Πορτογαλία διατηρούσαν προνομιακούς δεσμούς λόγω της εκεί αποικιοκρατικής τους παρουσίας κατά το παρελθόν[6]. Την ίδια χρονιά οι κυβερνήσεις της ΕΚ υπέγραψαν την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, προχωρώντας στη δημιουργία της ενιαίας αγοράς στην οποία τα πρόσωπα, τα εμπορεύματα, τα κεφάλαια και οι υπηρεσίες μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα σε ολόκληρη την ΕΚ[7].

Τον Ιούνιο του 1983, έχουμε την Πανηγυρική διακήρυξη της Στουτγάρδης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία υπογράφηκε από τους Αρχηγούς Κρατών και Κυβερνήσεων που συνήλθαν στη Στουτγάρδη και προέβλεπε την ενίσχυση της πολιτικής συνεργασίας των δέκα στα θέματα της εξωτερικής πολιτικής[8].

Το 1986 υιοθετήθηκαν η ευρωπαϊκή σημαία και η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, η οποία

προωθούσε την ενιαία αγορά. Κατά την επανένωση της Γερμανίας το 1990, η Ανατολική Γερμανία εισήλθε στην Ε.Ε. ως τμήμα της διευρυμένης Γερμανίας. Καθώς πλέον η διεύρυνση προς την Ανατολική Ευρώπη ήταν προ των πυλών, αποφασίστηκαν από κοινού τα κριτήρια της Κοπεγχάγης για την προσχώρηση νέων κρατών μελών στην Ε.Ε..

Το 1992, υπογράφεται η συνθήκη του Μάαστριχτ, με την οποία δημιουργήθηκε η Ευρωπαϊκή Ένωση και εισήχθησαν νέες μορφές συνεργασίας μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών μελών σε θέματα που αφορούν την άμυνα, τη δικαιοσύνη και τις εσωτερικές υποθέσεις. Οι ηγέτες της Ε.Ε. συμφώνησαν στη δημιουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, με ενιαίο νόμισμα το οποίο θα διαχειρίζεται η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, σε μια δεκαετία. Η Ενιαία Αγορά ολοκληρώνεται επισήμως, απομένουν, όμως, πολλά να γίνουν προκειμένου να πραγματοποιηθεί η προοπτική ελεύθερης κυκλοφορίας προσώπων, εμπορευμάτων, κεφαλαίων και υπηρεσιών[9].

Η ιδέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης αρχίζει να γίνεται περισσότερο «θελκτική» όλο και σε περισσότερα κράτη της Ευρώπης. Έτσι το 1995 η Αυστρία, η Φινλανδία, και η Σουηδία εντάχθηκαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.). Το 1999 το ενιαίο νόμισμα της Ευρώπης, το λεγόμενο ευρώ υιοθετείται ως κοινό νόμισμα σε 11 χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ το 2001 η Ελλάδα εντάχθηκε στη ζώνη του ευρώ. Την 1η Μαΐου 2004 δέκα νέες χώρες, οκτώ εκ των οποίων της Ανατολικής Ευρώπης, προσχώρησαν στην Ε.Ε.: Τσεχία, Εσθονία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Μάλτα, Πολωνία, Σλοβενία και Σλοβακία. Την 1η Ιανουαρίου 2007, η Βουλγαρία και η Ρουμανία έγιναν το 26ο και το 27ο κράτη μέλη της Ε.Ε., ολοκληρώνοντας έτσι την πορεία διεύρυνσης προς ανατολάς, που ξεκίνησε το 1994 με την πρώτη αίτηση της Ουγγαρίας προς ένταξη. Το 2011 η Εσθονία έγινε το 17ο κράτος μέλος της Ε.Ε. ενώ την 1η Ιουλίου 2013 η Κροατία έγινε το 28ο κράτος μέλος της Ε.Ε.[10].

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

[1] Π. Ιωακειμίδης, «Ευρωπαϊκή Ένωση-Ευρωπαϊκή Κοινότητα», Εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος-Λαρούς-Μπριτάννικα, 25, Αθήνα 1996, 147-155.

[2] Θ. Ντόκος, «30 χρόνια ΕΟΚ», Ιστορία, 244 (Οκτώβριος 1988), 26-34.

[3] Αυτόθι, σ. 29.

[4] Π. Ιωακειμίδης, «Ευρωπαϊκή Ένωση-Ευρωπαϊκή Κοινότητα», Εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος-Λαρούς-Μπριτάννικα, 25, Αθήνα 1996,

148.

[5] Τ. Φακιόλας Τ., Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και η ένταξη της Ελλάδας (Διεθνής ρόλος και σχέσεις με τις Ανατολικές Χώρες), εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 1979.

[6] Ε. Μανδιάς, Ευρωπαϊκή Ένωση Ιστορία - θεσμοί- δίκαιο. Πανεπιστημιακές σημειώσεις, Πανεπιστήμιο Κρήτης 2008-2009, σ. 22.

[7] Αυτόθι, σ. 156.

[8] . Ε. Μανδιάς, Ευρωπαϊκή Ένωση Ιστορία - θεσμοί- δίκαιο. Πανεπιστημιακές σημειώσεις, Πανεπιστήμιο Κρήτης 2008-2009, σ. 22.

[9] Δ. Μάρδας, ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΟΚ ΣΤΗΝ ΕΕ. «Από την ολοκλήρωση της Ενιαίας Αγοράς έως την ενοποίηση του Ευρωπαϊκού χώρου», εκδ. Ζυγός, Θεσσαλονίκη 2005, σ. 28 κ.ε.

[10] Αυτόθι.

Το παρόν άρθρο αποτελεί τμήμα της εργασίας «Οι προοπτικές της Ελλάδας στην Ε.Ε.» της Δρ. Ειρήνης Αρτέμη, PhD, MA. που η ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ θα δημοσιεύσει σε συνέχειες